

ĐÁNH GIÁ VAI TRÒ CỦA PHÍ DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI ĐỐI VỚI BẢO VỆ VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG RỪNG NGẬP MẶN TẠI VIỆT NAM

ThS.NCS. Võ Đình Quyên Di

Trường Đại học Tài nguyên & Môi trường Thành phố Hồ Chí Minh

Email: quyendi.vo@gamil.com

Tóm tắt

Hệ sinh thái rừng ngập mặn đem lại lợi ích kinh tế, xã hội, văn hoá và khoa học rất lớn và đa dạng cả về lượng và chất. Đây không chỉ là những lợi ích kinh tế cụ thể mà còn có những giá trị vô hình to lớn đối với Việt Nam và cả thế giới. Tuy nhiên, ngoài việc bị đe dọa thường xuyên do hoạt động của con người, hệ sinh thái rừng ngập mặn còn chịu nhiều tác động rõ rệt của hiện tượng biến đổi khí hậu và nước biển dâng, kể cả sự thay đổi về địa hình tự nhiên. Mặc dù vậy đến nay giá trị dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn tại Việt Nam vẫn chưa được kiểm kê và đánh giá một cách toàn diện, lượng giá trị hệ sinh thái một cách đầy đủ.

Bên cạnh đó, chi trả dịch vụ môi trường đối với hệ sinh thái rừng ngập mặn là một công cụ kinh tế để những người được hưởng lợi từ các dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn chi trả cho những người tham gia duy trì, bảo vệ và phát triển các chức năng của hệ sinh thái đó. Trên cơ sở nhìn nhận những ưu điểm của loại phí dịch vụ hệ sinh thái này, bài viết sẽ tổng hợp thực trạng áp dụng thí điểm chi trả dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn tại một số địa phương trong thời gian qua, nhìn nhận rõ những khó khăn cần giải quyết và đưa ra một số gợi ý bước đầu nhằm đạt được hiệu quả trong triển khai việc thu phí. Từ đó thảo luận về thực trạng và đánh giá vai trò của chi trả dịch vụ môi trường đối với hệ sinh thái rừng ngập mặn nhằm đạt được hiệu quả khai thác lợi ích kinh tế nhưng vẫn đảm bảo việc bảo vệ và phát triển bền vững hệ sinh thái rừng ngập mặn tại nước ta.

Từ khóa: Hệ sinh thái rừng ngập mặn, dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn, phí dịch vụ hệ sinh thái, chi trả dịch vụ môi trường rừng ngập mặn.

HỘI THẢO KHOA HỌC

BẢO VỆ VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG RỪNG NGẬP MẶN:
CHÍNH SÁCH, PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN

ĐÁNH GIÁ VAI TRÒ
CỦA PHÍ DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI ĐỐI VỚI
BẢO VỆ & PHÁT TRIỂN RỪNG NGẬP MẶN
TẠI VIỆT NAM

NCS. THS. VÕ ĐÌNH QUYÊN DI
 GIẢNG VIÊN ĐH TÀI NGUYÊN - MÔI TRƯỜNG TP. HCM
 Email: divdq@hcmunre.edu.vn

Ngày 12 tháng 10 năm 2022
Trường Đại học Kinh tế - Luật, ĐHQG - HCM

NỘI DUNG CHÍNH

LỜI MỞ ĐẦU

1. HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN
2. DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN
3. THỰC TRẠNG THU PHÍ DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI TẠI
CÁCH HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN VIỆT NAM

KẾT LUẬN

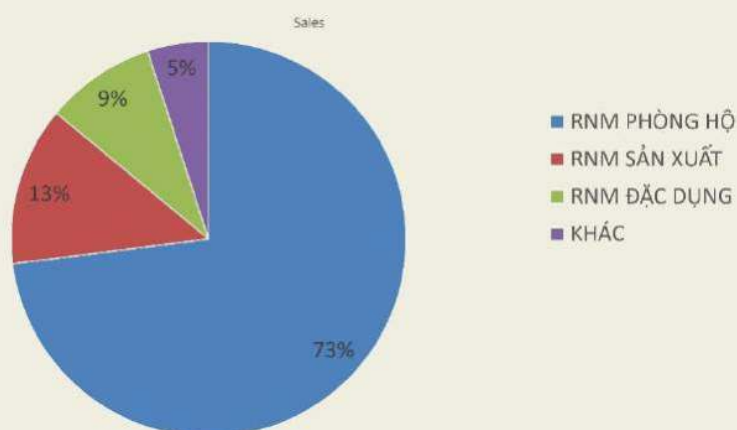

LỜI MỞ ĐẦU

- Hệ sinh thái rừng ngập mặn đem lại lợi ích kinh tế, xã hội, văn hóa và khoa học rất lớn và đa dạng.
- Giá trị dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn tại Việt Nam chưa được kiểm kê, đánh giá một cách toàn diện, lượng giá trị một cách đầy đủ.
- Chi trả dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn là một cơ chế tài chính bền vững cho bảo vệ và phát triển bền vững rừng ngập mặn tại Việt Nam.

1. HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN

2. DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN

DỊCH VỤ VÙNG CẤP	DỊCH VỤ ĐIỀU HÒA	DỊCH VỤ VĂN HÓA	DỊCH VỤ HỖ TRỢ
- Gỗ - Lâm sản ngoài gỗ - Các nguồn lợi thủy sản - Nước - Tài nguyên di truyền - Đa dạng sinh học	- Điều tiết khí hậu - Điều tiết thiên tai - Khử độc, thanh lọc đất - Giá trị lưu trữ và hấp thụ carbon - Điều tiết sâu bệnh	- Sức khỏe - Kết nối thiên nhiên, cảnh quan - Giáo dục và học tập - Kinh tế - Phát triển và kết nối xã hội, văn hóa.	- Sản xuất các dịch vụ sơ cấp cơ bản - Hình thành đất - Tái tạo dinh dưỡng - Tái tạo nước - Đa dạng sinh học

3. THỰC TRẠNG THU PHÍ DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI TẠI CÁC HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN VIỆT NAM

3.1 THỰC TRẠNG

Tổng giá trị dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn của Việt Nam ước tính khoảng 4,213.19 USD/ năm.

3. THỰC TRẠNG THU PHÍ DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI TẠI CÁC HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN VIỆT NAM

3.1 THỰC TRẠNG

- Thí điểm:
- Cà Mau: nuôi tôm có chứng chỉ hữu cơ.
- UBND 1 số huyện ven biển ký hợp đồng giao rừng ngập mặn ven biển cho người dân tham gia bảo vệ rừng 100,000VND/ha.
- Theo Quyết định số 1975/QĐ – TT

3. THỰC TRẠNG THU PHÍ DỊCH VỤ HỆ SINH THÁI TẠI CÁC HỆ SINH THÁI RỪNG NGẬP MẶN VIỆT NAM

3.2 KHÓ KHĂN VÀ GIẢI PHÁP

- Thiếu các quy định và hướng dẫn rõ ràng, chi tiết, thống nhất ở các địa phương thí điểm.
- Thiếu các chỉ tiêu đánh giá kết quả và hệ thống giám sát từ khu vực thí điểm để làm căn cứ triển khai thêm ở các địa phương khác.

- Xây dựng bộ cơ sở dữ liệu về giá trị của các loại dịch vụ của HST rừng ngập mặn.
- Xây dựng hệ thống giám sát toàn diện đáng tin cậy việc triển khai thu phí DV HST.
- Xây dựng khung chính sách chi trả dịch vụ môi trường dành riêng cho hệ sinh thái rừng ngập mặn.

KẾT LUẬN

- Thực hiện chi trả dịch vụ môi trường đối với hệ sinh thái rừng ngập mặn với 3 mục tiêu chính: nâng cao chất lượng và diện tích rừng ngập mặn, cải thiện sinh kế người dân địa phương, phát triển kinh tế bền vững.
- Việc nghiên cứu, đánh giá thực tiễn thu phí dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn sẽ là căn cứ để Việt Nam tham khảo, ghi nhận và điều chỉnh hợp lý trong cả chính sách pháp luật và thực tiễn triển khai.

Độc lập - Tự do - Công lý - Pháp quyền

EU JULE

OXFAM

UEL

IICL

Độc lập - Tự do - Công lý - Pháp quyền

EU JULE

OXFAM

UEL

IICL

XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN

NCS. THS. VÕ ĐÌNH QUYÊN DI
GIẢNG VIÊN ĐH TÀI NGUYÊN – MÔI TRƯỜNG TP.HCM
Email: divdq@hcmunre.edu.vn

MỘT SỐ VẤN ĐỀ PHÁP LÝ VỀ CHI TRẢ DỊCH VỤ MÔI TRƯỜNG RỪNG NGẬP MẶN Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

ThS.NCS. Phạm Thị Mai Trang

Trường Đại học Luật Hà Nội

Email: maitrang136@gmail.com

Tóm tắt

Trong quá trình thực hiện các hoạt động phát triển kinh tế xã hội, con người ngày càng có xu hướng tác động mạnh mẽ và lâu dài vào môi trường tự nhiên để phục vụ cho các nhu cầu phát triển kinh tế xã hội. Tuy nhiên, với nhu cầu khai thác và sử dụng ngày càng mạnh mẽ, trong khi các nguồn tài nguyên thiên nhiên thường là các nguồn tài nguyên hữu hạn, tốc độ phục hồi chậm, do đó tình trạng ô nhiễm môi trường, suy thoái môi trường tất yếu sẽ xảy ra. Để kiểm soát ô nhiễm môi trường hiệu quả, đồng thời kết hợp với yêu cầu về xóa đói giảm nghèo, tạo nguồn lợi sinh kế cho người dân, cơ chế chi trả dịch vụ hệ sinh thái tự nhiên – trong đó có chi trả dịch vụ môi trường rừng được xây dựng và áp dụng ở nhiều quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam.

Hệ sinh thái rừng ngập mặn là một trong những hệ sinh thái quan trọng nhất trên thế giới. Các hệ sinh thái này có khả năng phục hồi cao, giàu đa dạng sinh học và có khả năng thích ứng tốt đối với môi trường khắc nghiệt và biến động ở nơi giao thoa giữa đất liền và biển. Do đó, hoàn thiện pháp luật về chi trả dịch vụ hệ sinh thái rừng ngập mặn là cần thiết nhằm bảo đảm phát triển bền vững. Trong phạm vi bài viết này, tác giả sẽ tập trung nghiên cứu, phân tích và bình luận một số hạn chế trong quy định pháp luật hiện hành; từ đó đề xuất các giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật về chi trả dịch vụ môi trường đối với hệ sinh thái rừng ngập mặn ở Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: Chi trả dịch vụ môi trường, dịch vụ môi trường rừng ngập mặn, chi trả dịch vụ môi trường rừng ngập mặn.

BẢO VỆ RỪNG NGẬP MẶN DƯỚI CÁC GÓC ĐỘ LẬP PHÁP, HÀNH PHÁP, TƯ PHÁP TẠI ÁN ĐỘ VÀ KHUYẾN NGHỊ CHO VIỆT NAM

Trần Nguyễn Phước Thông

Trung tâm Liên kết đào tạo Luật sư thương mại quốc tế - Học viện Tư pháp

Email: thongtnp20610@sdh.uel.edu.vn

Tóm tắt

Các vấn đề môi trường toàn cầu thường phát sinh từ quá trình khai thác tài nguyên thiên nhiên thiếu khoa học. Do ảnh hưởng tới sự tồn tại của con người nên các vấn đề về bảo vệ môi trường luôn được ưu tiên giải quyết và mọi chính phủ có nghĩa vụ phải thực hiện điều này để bảo vệ lợi ích công cộng và cải thiện mức sống của người dân. Một trong những quyền cơ bản của công dân là quyền được sống trong môi trường sạch đẹp và duy trì sức khỏe lành mạnh (1). Trong các hệ sinh thái phổ biến trên trái đất thì hệ sinh thái biển đóng vai trò quan trọng vì hệ sinh thái này có sự tồn tại của rừng ngập mặn, rạn san hô và các sinh vật khác. Hệ sinh thái biển cũng đang bị ô nhiễm, đặc biệt là mức độ ô nhiễm đối với rừng ngập mặn bởi sự can thiệp, tác động của con người vào tài nguyên rừng. Bài viết này trình bày các cơ chế và chính sách bảo tồn rừng ngập mặn ở Án Độ dưới các góc độ khác nhau, từ đó đưa ra khuyến nghị cho Việt Nam.

Từ khóa: *Rừng ngập mặn, pháp luật môi trường, chính sách bảo tồn.*

CHÍNH SÁCH GIAO KHOÁN BẢO VỆ RỪNG NGẬP MẶN CẦN GIỜ, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ThS. Lê Hoài Nam, Nguyễn Võ Lực

Khoa Luật, Trường Đại học Kinh tế - Luật, ĐHQG - HCM

Email: lhnam@uel.edu.vn

Tóm tắt

Chính sách giao khoán bảo vệ rừng là một trong những chủ trương thể hiện được sự chia sẻ trong việc từng bước đồng quản lý công tác bảo vệ rừng. Chính sách giao khoán bảo vệ rừng tại rừng ngập mặn Cần Giờ được triển khai thí điểm từ năm 1990 và đến nay đã có nhiều thành công trong việc phủ xanh bãi bồi, tạo ra hệ sinh thái đa dạng tại rừng ngập mặn, cải thiện chất lượng môi trường và tạo ra nguồn sinh kế cho người dân địa phương. Có được thành công như vậy là nhờ các quy định của Nhà nước và của Ủy ban nhân dân thành phố Hồ Chí Minh, song bên cạnh đó vẫn còn nhiều bất cập giữa quy định pháp luật và thực tiễn thi hành. Do vậy bài viết sẽ tập trung giới thiệu khái quát về chính sách giao khoán bảo vệ rừng, phân tích quy định pháp luật hiện tại trên cơ sở so sánh với thực tiễn triển khai, từ đó đề xuất một số gợi mở để hoàn thiện những bất cập đối với hoạt động giao khoán bảo vệ rừng ngập mặn tại Cần Giờ.

Từ khóa: *Giao khoán bảo vệ rừng, hợp đồng khoán, rừng ngập mặn Cần Giờ.*

**PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ VÀ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG RỪNG NGẬP
MẶN TỪ THỰC TIỄN TẠI CẦN GIỜ VÀ MỘT SỐ ĐỊNH HƯỚNG HOÀN
THIỆN**

ThS. Trần Linh Huân, CN. Lê Phạm Anh Thơ

Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh

Email: tlhuan@hcmulaw.edu.vn

Tóm tắt

Bài viết tập trung đi vào nghiên cứu các chính sách pháp luật về rừng ngập mặn, cũng như thực trạng về phát triển bền vững rừng ngập mặn ở Cần Giờ hiện nay. Qua đó chỉ ra một số điểm còn hạn chế, bất cập và từ đó đưa ra một số đề xuất, kiến nghị nhằm hoàn thiện pháp luật về bảo vệ và phát triển bền vững rừng ngập mặn nói chung và rừng ngập mặn ở Cần Giờ nói riêng.

Từ khóa: *Pháp luật, chính sách, thực tiễn, rừng ngập mặn, Cần Giờ.*